

Den Jyske Historiker 121-122

Industrimiljøer

Ny bog om Danmarks udvikling til industrination

Hvorfor indrettede brygger Jacobsen Carlsberg som ethvert andet herregårdsanlæg med gårdspladser, driftsbygninger, folkebygninger, hovedbygning og have? Og hvorfor omdanner vi i dag nogle forladte industrianlæg til nye formål – og river andre ned?

Det er nogle af de spørgsmål, der besvares i en ny bog om industriens aftryk i landskabet, bybilledet og identiteten

Det gav anledning til megen debat, da indgangen til Euston Station i London, blev nedrevet i 1962. Netop i den periode, hvor England havde mistet sin frontposition, var der behov for at huske fordums industrielle storhed. Euston Arch faldt, men til gengæld voksede interessen for industriens fysiske spor med bevaringsinitiativer og oprettelsen af universitets-lærestole i sit kølvand. I 1970'erne spredte entusiasmen sig til Europa, men i Danmark kom bølgen ikke langt.

For i Danmark dominerede billedet af den pløjende bonde som indbegrebet af danskhed. Som Politikens anmelder af PHs Danmarksfilm i 1935 udbrød ”*Alle disse kedsommelige kraner, ensformige telefontråde, skønhedsforladte lysmaster, hæslege vindmotorer og pulsende lokomotiver [det] er ikke Danmark*”.

Men billedet er – et billede. For Danmark er og har været ligeså meget industrination som landene omkring os, med en andel af befolkningen beskæftiget indenfor håndværk og industri svarende til det europæiske gennemsnit. I dag har en del af forskningen derfor frigjort sig fra den nationalromantiske bondefiksering. Det har banet vejen for ny viden om de sidste 200 års historie, og om de faktorer der bestemmer det industrielle miljøes opbygning. Nogle af hovedresultaterne af de senere års arbejde publiceres nu af Den Jyske Historiker under titlen *Industrimiljøer*.

I bogen kan man læse om, hvordan forandringerne i industriens landskaber er en del af den teknologiske udvikling, der som bølger skyller over den industrialiserede verden med regelmæssige intervaller.

Med udgangspunkt i centrale brancher som sukker- og cementindustrien belyses det samtidig, hvordan denne udvikling indgår i – og er forudsat af – en bred kontekst, hvori kulturelle faktorer er afgørende. Som ved så megen anden materiel kultur slår de funktionelle forklaringer langt fra til.

Men man kan også læse om, hvordan forholdet til vores industrielle fortid materialiseres i disse år. – Hvordan der konstant vælges mellem forskellige aspekter af fortiden, når det afgøres, hvilke dele af de forladte industrilandskaber der fortsat skal bestå, og hvad der ikke fortjener bedre end at blive revet ned.

Morten Pedersen, Casper Jørgensen m.fl. (red.): Industrimiljøer – Den Jyske Historiker 121-122. 204 s. Illustreret. ISBN 978-87-91261-20-6. Pris 280 kr. Abonnement 355.-, stud. 280.

Bestilling på www.werkshop.dk/jyske

For yderligere oplysninger kontakt museumsinspektør, ph.d. Morten Pedersen, Nordjyllands Historiske Museum, tlf. 9931 7400, mp-kultur@aalborg.dk eller Den Jyske Historiker